

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

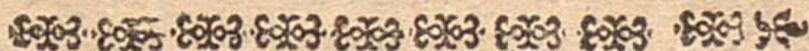
De Angelis Actibvs humanis, & Legibus

Vindalium, 1646

Cap. XI. De demerito, & peccato dæmonum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38834

inferioribus veritates manifestet, statim atque ipsam cognitionem acquirit, sed ita ut quicquid reuelatur, Angelo superiori, ipse pro loco & tempore inferioribus declaret, seu quando id expedire iudicat.

CAPVT XI.

De demerito & peccato demonum.

CONCLUSIO I.

Malum culpæ potest esse in Angelis. Ita S. Thm. 1. p. q. 63. art. 1. quod probat, tum ex eo quod dicitur Job. 4. in Angelis suis reperit prauitatem; tum quia peccare nihil est aliud quam declinare à rectitudine quam actus debet habere; solus autem ille actus non potest à rectitudine declinare, cuius regula est ipsa virtus agendi; atqui diuina voluntas sola est regula sui actus, quia ad superiorem finem non ordinatur: omnis autem voluntas cuiuslibet creaturæ rectitudinem in suo actu non habet, nisi ut regulatus à voluntate diuina, ad quam pertinet vltimus finis: vnde in sola diui-

na voluntate peccatum esse non potest, in qualibet autem voluntate creaturæ potest esse peccatum, secundum conditionem suæ naturæ.

Nota 1. aliud esse quòd Angelus ex conditione suæ naturæ possit esse malus, aliud, quòd ex conditione suæ naturæ malus sit. Prius enim verum est. & à S. Doctore intentum. Posterius verò falsum, & hæreticum, cum certum ex fide sit, dæmones à Deo quoad naturam creatos esse bonos, ipsos autem per se factos esse malos, vt patet ex cap. firmiter de summa Trinit. & fide Catholica. Certum etiam sit, Angelos malos iustè in inferno cruciari, quod non coningeret, si ex naturæ conditione, & non potius ex libertate propriæque electione mali essent.

Nota 2. quod dicitur in responsione ad 3. Angelos peccasse ex defectu considerationis, non carere difficultate, tum quia Angelus non peccauit in primo instanti quo creatus fuit, sed postea; ergo nihil obesse potuit, quo minus dum peccauit, haberet plenum vsum libertatis, adeoque perfectam notitiam & considerationem eorum ad quæ debebat attendere; tū quia si Angelus peccasset ex inconsideratione, primū illius peccatū non

ram esset ex superbia, vt Patres communiter docent, quàm ex aliqua negligentia applicandi intellectum, ad ea quæ tunc consideranda erant.

Nota 3. probabile esse, angelum secundum suam naturam spectatum, posse peccare venialiter: cum enim vt sic possit peccare, duo ad summum requiruntur ad hoc, vt aliqua illius electio sit tantum venialiter mala, primò vt versetur circa materiam leuem, secundò vt non interueniat circumstantia aliqua mortaliter aggrauans; nulla autem ratio efficaciter ostendit, cur non possit angelus pro sua libertate, habere electionem circa materiam aliquam leuem, verbi causa, inducendo hominem ad verbum otiosum, aut leue mendacium; & nullam adhibendo circumstantiam, quæ eiusmodi suasionem ex se venialem, in mortalem conuertat.

CONCLUSIO II. Primus Angelus peccauit ex superbia.) Hoc certum est communiter apud Theologos: itemque superbiam fuisse de facto primum illius peccatum: & ex superbia ortam esse inuidiam de bono alterius. Dubium est autem 1. an absolutè verum sit, in Angelis nullum esse posse peccatum quoad effectum, præter superbiam, &

inuidiam; qua in re pars negatiua videtur probabilior. Non enim apparet ratio, cur non possit esse in Angelo formale odium Dei, vel hominis: formalis voluntas non obediendi præcepto superioris, formalis affectus iniustitiæ erga hominem, illum bonis, aut vita priuando: hæc autem aliæque peccata distinguuntur à superbia, & inuidia: neque repugnat S. Thom. artic. 2. quia hæc peccata non oriuntur in Angelis, nisi ex superbia, & inuidia.

Dubium est 2. quodnam fuerit obiectum primi peccati Angelorum S. Thom. artic. 3. docet fuisse eorum beatitudinem, aut naturalem, quatenus in illa vt in ultimo fine voluerunt conuiescere, auertendo suum affectum ab ulteriori felicitate: aut supernaturalem, quatenus hanc per vires naturales, non per Dei gratiam habere voluerunt.

Verum hæc sententia videtur difficilis quoad vtrâque partem. Quoad priorē quidem, quia ex mente S. Doctoris, primū Angeli peccatum fuit superbia, vt dictū est, atqui Angelum ita conuiescere in beatitudine naturali, vt ad supernaturalem nolit tendere, hoc non tam videtur tribuendum superbiæ, quàm pusillanimitati.

tati, & defectui spei. Accedit quòd cum Angelus in instanti creationis habuerit reuelationem Dei, vt beatitudinis supernaturalis auctoris, & in eum vt sic fide infusa crediderit, verisimile non est quòd omne desiderium tanti boni assequendi abiecerit.

Quoad posteriorem verò partem est difficultas, quia Angelus ex reuelatione diuina probè nouerat, se indigere supernaturali gratiæ auxilio, ad Deum clarè videndum, adeoque beatitudinis supernaturalis consequutionem sibi per vires naturæ esse impossibilem: quì ergo fieri potuit, vt Angelus peccauerit appetendo saltem actu absoluto, & ex se efficaci talem beatitudinem, tanquam solis naturæ viribus, & sine adiutorio supernaturali possibilem.

Propter has, aliasue difficultates multi docent, obiectum primi peccati Angelorum fuisse dominatum in alias creaturas, & exemptionem ab actuali cuiuscunque superioris imperio. Alij verò existimant, vnionem hypostaticam Verbi diuini cum humanitate, fuisse obiectum peccati Angelorum. Verùm quamuis Angelus hoc, vel illo modo peccare potuerit: an tamen ita de facto peccauerit, planè incertum est: Speciatim verò contra po-

DE ANGELIS. CAP. XI. 71

steriorem modum militate videtur communior sententia quæ statuit, Christum non venturum nisi Adam peccasset; atque ita hac in re nihil certi potest affirmari.

CONCLUSIO. III. Angeli de facto non peccarunt in instanti creationis, potuerunt tamen per se loquendo in eo instanti peccare.) Prior pars communiter admittitur, quia Angeli in instanti creationis acceperunt gratiam sanctificantem, idque per propriam dispositionem, ut supra dictum est.

Posterior pars probatur, quia cum Angeli in instanti creationis habere potuerint sufficientem deliberationem, consequenter etiam potuerunt uti libertate ad peccandum. Confirmatur, nam facilius est peccare, quam mereri: atqui Angeli in primo instanti creationis potuerunt mereri, ex supradictis, ergo & peccare.

Dices primò, res prius esse debet quam operari, quia hoc pendet ab illo. Respondeo, prius esse debet naturâ, concedo; tempore, nego, sic sol eodem momento quo est, illuminat.

Dices secundò, Angelus fuit creatus in gratia, ergo in eo instanti non potuit

peccare, aliàs simul fuisset iustus, & peccator, item peccatum simul esset cum gratia, quod repugnat. Respondeo nos hìc agere de Angelo secundum se spectato, non in sensu composito cum gratia, & cum actuali Dei amore, quoad gratiam se disposuit.

Dices tertio, si Angelus in instanti creationis posset peccare, Deus posset dici causa peccati, quod repugnet. Respondeo id non sequi, quamvis enim quod necessario oritur à re genita, tribuatur generanti, non tamen quod ab ea oritur liberè, ei tribui debet.

CONCLUSIO IV. Via tam bonorum, quàm malorum Angelorum tribus instantibus conclusa fuit.) Ut hoc melius probetur breuiter refellendi sunt quidam modi dicendi minus probabiles. In primis nonnulli ponunt tria instantia, in quorum primo Angeli omnes creati sint in gratia, nullus tamen meruerit: in secundo boni meruerint, mali verò peccauerint: in tertio boni gloriam acceperint, mali verò supplicio affecti sint. Verùm hic modus non placet, cum ex communi sententia, Angeli omnes in primo instanti actum meritorium ediderint.

Alij 2. ponunt duo tantum instantia pro omnibus Angelis, & in primo aiunt
omnes

omnes Angelos meruisse, neque in eo potuisse peccare; in secundo verò bonos iterum meruisse, & beatitudinem accepisse, malos autem peccasse, & simul punitos fuisse. At neque hoc probatur, tum quia gratis supponit, Angelos in primo instanti non potuisse peccare; tum quia gratis miscet in vnico & eodem instanti, statum viatoris cum statu comprehensoris, ex vna parte, & ex alia statum viatoris cum statu damnati; hinc enim vt alia omitam, sequeretur Angelos bonos simul fuisse beatos, & potuisse peccare, ac à beatitudine excidere; contra verò malos simul fuisse damnatos, & potuisse mereri, ac consequi beatitudinem, quod nullo modo affirmari potest.

Alij 3. duo ponunt instantia pro bonis Angelis, in quorum primo meruerint, & in secundo beatitudinem adepti sint, Tria verò pro malis, in quorum, primo meruerint, in secundo peccauerint; in tertio denique, supplicio affecti fuerint; hoc autem duobus modis intelligi potest, vel ita vt per ordinem ad nostrum tempus, mora bonorum Angelorum fuerit breuior, mora malorum, vel ita vt vtraque habuerit æqualem durationem respectu nostri, adeò vt primum instans bonorum prótractum fuerit per duo mada angelis.

D

lorum instantia, sicque boni gloriam, & mali supplicium simul acceperint. Non est autem verisimile, bonos Angelos prius fuisse beatos, quàm mali damnati sint: unde enim eiusmodi prioritas colligi potest? quare eo tantum sensu poni debent duo instantia in via bonorum Angelorum, quatenus in actu meritorio in instanti creationis elicitò perseverauerunt, quamdiu mali à bono proposito deflectentes, sibi aliud instans fecerunt, per transitum ad operationem malam.

Et iuxta hunc sensum, tertius iste dicendi modus videtur reliquis præferendus. Maioris tamen claritatis causa primum illud instans bonorum Angelorum duobus instantibus malorum, per comparisonem ad nostrum tempus respondens, distinguendum est in duo instantia, in quorum primò boni Angeli meruerint, in secundo tentationi restiterint, in tertio verò glorificati fuerint; sicque tam pro bonis, quam pro malis Angelis, tria instantia assignanda, quibus totum eorum negotium peractum sit.

CONCLUSIO V. Supremus Angelus inter peccantes, fuit supremus inter omnes, illiusque peccatū fuit aliis causa peccandi.) Prior pars probatur ex art. 7. quia probabilius est eum Ange-

lum fuisse primum inter peccantes, qui maius habuit motuum peccandi; sed supremus Angelus inter omnes, habuit maius motuum ad peccandum, siquidem peccatum Angelorum fuit superbia, cuius motuum est excellentia, quæ maior fuit in supremo, quàm in inferioribus. Quod autem in Scriptura vocetur Cherub. non Seraphim, ratio est quia scientiam non amisit, sed charitatem.

Posterior pars suadetur ex art. 8. quia hoc habet ordo diuinæ iustitiæ, ut cuius suggestioni aliquis consentit in culpa, eius potestati subdatur in pœna, secundum illud. 2. Petri 2. à quo quis superatus est huic seruus addictus est. At omnes dæmones illi supremo subduntur, ut patet ex verbis illis Domini, Matth. 23. Ite maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & Angelis eius; ergo peccatum primi Angeli fuit aliis causa peccandi: non quidem cogens, sed quaedam quasi exhortatione inducens.

Ex his autem verbis oritur difficultas, supposita responsione ad primum in qua S. Thom. ait Angelos inferiores peccasse in eodem instanti quo primus Angelus peccauit. Quomodo enim fieri potuit, ut primus Angelus eodem instanti, peccauerit, alios omnes propè innume-

ros alloquutus fuerit; iisque proposuerit quod mente conceperat, & ad sui imitationem eos hortatus fuerit, tandemque illi id idem facinus consenserint? Propter hanc rationem dicendum videtur, angelos omnes non peccasse in eodem instanti respondenti instanti indivisibili nostri temporis, sed in instanti temporis discreti, virtualem aliquam secessionem habente, ita ut peccata omnium, angelorum si non inchoata, simul tamen continuata, & completa fuerint.

Nota ex art. 9. non tot angelos peccasse, quot perseverauerunt, quia peccatum est contra naturalem inclinationem. ut ea quæ contra naturam fiunt, ut in paucioribus accidunt, natura enim consequitur suum effectum vel semper, vel in pluribus. Cæterum quantus sit numerus bonorum angelorum, vel quo excessu superet multitudinem dæmonum, certo definiri non potest.